

اصول فقه کاربردی

(دوره مقدماتی)

دکتر علیرضا عابدی سرآسیا
عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

عابدی سرآسیا، علیرضا، ۱۳۵۷ -	سرشناسه:
اصول فقه کاربردی (دوره مقدماتی) / علیرضا عابدی سرآسیا.	عنوان و نام پدیدآور:
مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، انتشارات، ۱۳۹۸.	مشخصات نشر:
۲۳۲ ص: مصور.	مشخصات ظاهری:
انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ شماره ۷۱۵.	فروست:
	شابک:
ISBN: 978-964-386-390-6	
وضعیت فهرست نویسی: فیا.	
Islamic law -- Interpretation and construction	موضوع:
اصول فقه	
اصول فقه شیعه -- قرن ۱۴	موضوع:
Islamic law, shiites -- Interpretation and construction -- 20th century	موضوع:
دانشگاه فردوسی مشهد. انتشارات	شناسه افزوده:
BP۱۵۵/ع۲ الف ۱۳۹۸	رده بندی کنگره:
۲۹۷/۳۱	رده بندی دیو:
۵۶۲۳۴۲۲	شماره کتابخانه ملی:

اصول فقه کاربردی (دوره مقدماتی)

پدیدآورنده: دکتر علیرضا عابدی سرآسیا
 مشخصات: وزیری، ۲۵۰ نسخه، چاپ اول، بهار ۱۳۹۸
 چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه فردوسی مشهد
 بها: ۲۳۰/۰۰۰ ریال

حق چاپ برای انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد محفوظ است.
 مراکز پخش:

فروشگاه و نمایشگاه کتاب پردیس: مشهد، میدان آزادی، دانشگاه فردوسی مشهد، سازمان مرکزی، جنب سلف یاس تلفن: ۳۸۸۳۳۷۲۷ (۰۵۱)
 مؤسسه کتابیران: تهران، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی نژاد، بین خیابان فروردین و اردیبهشت، شماره ۲۳۸ تلفن: ۶۶۴۹۴۴۰۹-۶۶۴۸۴۷۱۵ (۰۲۱)
 مؤسسه دانشیران: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) نبش خیابان نظری، شماره ۱۴۲ تلفکس: ۶۶۴۰۰۲۲۰-۶۶۴۰۰۱۴۴ (۰۲۱)

فهرست اجمالی

۶	سخن نویسنده
۷	بخش اول: کلیات
۹	۱. علم اصول فقه یا قواعد استنباط حقوق اسلامی
۹	۲. تعریف اصول فقه
۱۶	۳. فایده و کاربرد اصول فقه
۱۷	۴. موضوع اصول فقه
۱۷	۵. مبادی اصول فقه
۱۸	۶. تاریخچه اصول فقه
۲۷	بخش دوم: مباحث فاضله
۲۹	فصل ۱. مباحث مفاد
۶۲	فصل ۲. اوامر
۷۷	فصل ۳. نواهی
۸۰	فصل ۴. مفاهیم
۹۹	فصل ۵. عام و خاص
۱۱۰	۹. دوران بین نسخ و تخصیص (برای مطالعه)
۱۱۳	فصل ۶. مطلق و مقید
۱۲۱	بخش سوم: ادله و حجج (حجت‌های شرعی)
۱۲۳	فصل ۱. کلیات
۱۲۹	فصل ۲. ادله اجتهادی
۱۴۶	فصل ۳. ادله یا ظنون غیر معتبر
۱۶۱	فصل ۴. ادله فقهی (اصول عملیه)
۱۹۴	فصل ۵. تعارض ادله
۲۰۳	اصطلاح‌نامه
۲۱۳	فهرست منابع و مآخذ
۲۲۳	فهرست تفصیلی

سخن نویسنده

اصول فقه که می‌توان از آن با عنوان «منطق فهم دین» یاد کرد، حاوی مطالب ارزشمندی است که به‌منزله «قواعد فهم متن» هستند. این قواعد که حاصل تلاش‌های شبانه‌روزی هزاران اندیشمند اسلامی است، راه و روش، فهم و برداشت صحیح از متون و رمزگشایی از آن را به ما می‌آموزد. اگرچه علم اصول فقه در راستای فهم صحیح فقهی تدوین شده است، اما اکثر قواعد آن به متون شرعی اختصاصی ندارد و در تمامی متون کارایی دارد. راین بره، انسان با اصول فقه برای هرکسی که با فهم متن سروکار دارد، ضروری می‌نماید.

از طرفی، آنچه موجب دوری قشر زیادی از اندیشمندان علوم مختلف از این علم ارزشمند شده است، از یک‌سو انبوه اصطلاحات دشوار و تخصصی را از سوی دیگر، تصور عدم کارایی آن در متون غیرشرعی است. مثال‌های معمولاً فقهی محض و یا کاربرک‌های نیز بر این تصور دامن زده است. در مجموعه حاضر سعی شده است که یک، از یک‌سو، با بحث کاربردی اصول فقه با بیانی نسبتاً ساده (همراه با پرهیز از اصطلاحات غیرضروری و با توضیح اصطلاحات ضروری) ارائه شود. همچنین، به‌منظور کاربردی‌تر کردن مباحث سعی شده است از مثال‌های حقوقی و شرعی استفاده شود. از ارائه نظریه‌ها یا استدلال‌های مختلف نیز دوری شده و به مهم‌ترین و مشهورترین اقوال و محکم‌ترین استدلال‌ها اکتفا شده است.

با توجه به اینکه هدف از تدوین این مجموعه، آشنایی اجمالی خوانندگان با مباحث و اصطلاحات کاربردی اصول فقه است و معمولاً این افراد آشنایی قبلی با مباحث اصول فقه ندارند از ارجح بحث تمامی مبادی اصول فقه خودداری شده است؛ زیرا برخی از آن‌ها جزء مباحث دشوار اصول فقه است که در کتب اصولی در سطوح بالاتر، بررسی می‌شوند و طرح آن‌ها در این مجموعه، موجب دل‌سردی و آزرده‌گی خوانندگان می‌شود.

امید است این تلاش اندک، تلاش در راه توسعه علم، و راه و روش فهم صحیح محسوب گردد.

علیرضا عابدی سرآسیا

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد